

Baza Legală a Spațiilor Verzi din Intravilanul Localităților

- [Baza Legală](#)
- [Importanța Spațiilor Verzi](#)
- [Clasificarea Spațiilor Verzi](#)
- [Obligațiile Pers. Fizice și Juridice](#)
- [Administrarea Spațiilor Verzi](#)
- [Importanța Registrelor Locale](#)
- [Concluzii](#)

Baza Legală a Spațiilor Verzi din Intravilanul Localităților:

Legea nr. 24 din 15 ianuarie 2007, republicată, reglementează într-un mod cuprinzător administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților. Scopul principal al acestei legi este de a asigura calitatea factorilor de mediu și starea de sănătate a populației prin protecția, conservarea și dezvoltarea acestor spații. Prezenta sinteză oferă o privire detaliată asupra prevederilor legale, prezentate într-un format narativ pentru o mai bună înțelegere a importanței acestor reglementări.

Importanța Spațiilor Verzi:

Statul recunoaște dreptul fiecărei persoane la un mediu sănătos și garantează accesul liber pentru recreere în spațiile verzi aflate în proprietatea publică (Art. 2). Aceste spații contribuie la menținerea unui mediu sănătos prin reducerea poluării aerului, ameliorarea schimbărilor climatice și protecția biodiversității. De asemenea, ele oferă cetățenilor un cadru prielnic pentru activități de recreere, socializare și petrecere a timpului liber în natură.

Beneficiile spațiilor verzi sunt multiple:

- **Efecte ecologice:** contribuie la reducerea efectelor poluării și la echilibrul ecosistemelor urbane.
- **Beneficii sociale:** îmbunătățesc calitatea vieții și starea de sănătate a comunității
- **Impact estetic:** sporesc atractivitatea localităților și oferă peisaje naturale agreabile.

Clasificarea Spațiilor Verzi:

Legea clasifică spațiile verzi din intravilanul localităților în mai multe categorii distincte, fiecare având funcții specifice (Art. 3 și Art. 4):

- **Spații verzi publice cu acces nelimitat:**
 - **Parcuri:** Zone verzi cu o suprafață de minimum un hectar, dotate pentru activități recreative și cultural-educative (Art. 4, lit. a).
 - **Grădini:** Terenuri cultivate cu flori și arbuști ornamental, deschise publicului pentru agrement (Art. 4, lit. c).
 - **Scuaruri:** Spații verzi mai mici de un hectar, situate în apropierea ansamblurilor de locuințe sau a instituțiilor publice (Art. 4, lit. b).
 - **Fâșii plantate:** Plantații realizate de-a lungul căilor de circulație, cu rol estetic și de ameliorare a calității aerului (Art. 4, lit. d).
- **Spații verzi publice cu acces nelimitat:**
 - **Parcuri:** Zone verzi cu o suprafață de minimum un hectar, dotate pentru activități recreative și cultural-educative (Art. 4, lit. a).
 - **Grădini:** Terenuri cultivate cu flori și arbuști ornamental, deschise publicului pentru agrement (Art. 4, lit. c).
 - **Scuaruri:** Spații verzi mai mici de un hectar, situate în apropierea ansamblurilor de locuințe sau a instituțiilor publice (Art. 4, lit. b).
 - **Fâșii plantate:** Plantații realizate de-a lungul căilor de circulație, cu rol estetic și de ameliorare a calității aerului (Art. 4, lit. d).
- **Spații verzi aferente locuințelor de tip condominiu:**
 - Zone verzi amplasate adiacent blocurilor de locuințe, cu rol estetic, de protecție și de ameliorare a climatului (Art. 4, lit. j).
- **Spații verzi pentru agrement:**
 - Baze sportive, poli de agrement și alte facilități recreative care permit desfășurarea activităților de relaxare și divertisment (Art. 3, lit. c).
- **Spații verzi pentru protecția lacurilor și cursurilor de apă:**
 - Aceste zone protejează corpurile de apă împotriva eroziunii și poluării (Art. 4, lit. l).
- **Culoare de protecție față de infrastructura tehnică:**
 - Plantații destinate să reducă impactul poluării și să protejeze infrastructura (Art. 4, lit. m).
- **Păduri de agrement:**
 - Zone împădurite amenajate pentru plimbări, picnicuri și alte activități recreative (Art. 4, lit. k).
- **Pepiniere și sere:**
 - Terenuri destinate cultivării plantelor ornamentale și producției de material dendrologic (Art. 4, lit. n-o).

Obligațiile Persoanelor Fizice și Juridice

Conform Art. 5, persoanele fizice și juridice au responsabilități clare în ceea ce privește protecția și întreținerea spațiilor verzi. Printre obligațiile principale se numără:

- **Păstrarea curățeniei:** Este interzisă aruncarea oricăror deșeuri pe teritoriul spațiilor verzi.
- **Prevenirea incendiilor:** Respectarea regulilor de apărare împotriva incendiilor este esențială pentru conservarea acestor zone.
- **Protejarea vegetației:** Tăierile neautorizate, deteriorarea aranjamentelor florale sau distrugerea habitatelor naturale sunt strict interzise.
- **Menținerea suprafețelor verzi:** Este interzisă diminuarea suprafețelor spațiilor verzi, iar orice construcție pe aceste terenuri este reglementată strict.

Administrarea Spațiilor Verzi: Obiective, Obligații și Control

Legea nr. 24/2007 stabilește cadrul administrativ și operațional pentru protecția, conservarea și dezvoltarea spațiilor verzi. Articolele prezentate mai jos descriu obiectivele majore ale administrării acestora, obligațiile instituțiilor publice și private, precum și reglementările specifice privind protecția și controlul.

- **Obiectivele Administrării Spațiilor Verzi (Art. 7)**
Prin administrarea spațiilor verzi se urmăresc următoarele obiective fundamentale:
 - Protecția și conservarea biodiversității – Se asigură păstrarea ecosistemelor și a funcțiilor ecologice ale spațiilor verzi.
 - Menținerea și dezvoltarea funcțiilor de protecție – Acestea includ protecția apelor, solului, climatului și peisajelor, contribuind la ocrotirea sănătății populației și la protecția mediului.
 - Regenerarea și extinderea spațiilor verzi – Se promovează ameliorarea compoziției vegetale și creșterea calității spațiilor existente.
 - Elaborarea și implementarea măsurilor necesare – Sunt incluse măsuri privind aducerea și menținerea spațiilor verzi într-o stare corespunzătoare.
 - Identificarea zonelor deficitare – Se prioritizează lucrările de extindere a suprafețelor cu vegetație în zonele care necesită acest lucru.
 - Includerea terenurilor cu potențial ecologic sau sociocultural – Se adaugă noi spații verzi publice prin conversia terenurilor neproductive.

- **Responsabilitățile și Gestionarea Spațiilor Verzi (Art. 8-9)**

- Spații verzi proprietate publică: Gestionare: Autoritățile administrației publice locale și alte organe autorizate sunt responsabile pentru administrarea acestora (Art. 8, alin. 1).
- Spații verzi proprietate privată: Gestionare: Proprietarii trebuie să respecte prevederile legale și să asigure buna întreținere (Art. 8, alin. 2).
- Construcții neautorizate: Eliminare: Construcțiile neautorizate amplasate pe spațiile verzi sunt demolate, iar terenul este readus la starea inițială, cheltuielile fiind suportate de proprietar (Art. 9, alin. 1).
- Transplantarea arborilor: Autorizare: Aceasta se face exclusiv cu aprobarea administrației publice locale și a autorităților teritoriale pentru protecția mediului (Art. 9, alin. 2).

- **Planificare și Strategii de Dezvoltare (Art. 10)**

- Strategie și plan de acțiune: Acestea trebuie să includă distribuția echilibrată a spațiilor verzi, transformarea terenurilor neproductive și utilizarea metodelor alternative pentru crearea unor noi spații verzi.
- Normative minime: Extinderea intravilanului localităților și dezvoltarea de noi zone rezidențiale trebuie să includă cel puțin 20 m² de spațiu verde pe cap de locuitor și 5% spații verzi publice (Art. 10, alin. 3).

- **Finanțare și Amenajare (Art. 11)**

Autoritățile centrale și locale au obligația de a asigura finanțarea necesară pentru:

- Material dendricol și lucrări de amenajare: Plantări de arbori, amenajarea spațiilor verzi existente și regenerarea vegetației (Art. 11, alin. 1).
- Proiecte elaborate de specialiști: Arhitecți peisagiști, horticultori sau specialiști forestieri sunt responsabili pentru realizarea proiectelor (Art. 11, alin. 2).
- Material adaptat: Lucrările trebuie realizate cu material biologic adaptat climei și care nu afectează sănătatea populației și ecosistemele locale (Art. 11, alin. 3).

- **Întreținerea Spațiilor Verzi (Art. 12)**

Proprietarii și administratorii au responsabilități clare:

- Măsurile de întreținere: Arborii, arbuștii și gazonul trebuie întreținute în mod constant (Art. 12, alin. 2).
- Siguranța persoanelor: Este necesară eliminarea riscurilor cauzate de arbori deteriorați sau instabili (Art. 12, alin. 3).

- Drenajul apelor: Apele pluviale trebuie gestionate corespunzător pentru a preveni excesul de umezeală (Art. 12, alin. 4).
- Intervenții limitate: Tăierile arborilor ornamentali sunt permise doar pentru eliminarea ramurilor uscate sau care afectează siguranța traficului (Art. 12, alin. 5).
- Avize necesare: Deciziile de tăiere a arborilor sănătoși necesară obținerea avizului de mediu (Art. 12, alin. 6).
- **Protecția dotărilor și mobilierului urban (Art. 13):**
 - Proprietarii și administratorii sunt responsabili pentru protecția spațiilor verzi, inclusiv a dotărilor specifice și mobilierului urban. Instituțiile de ordine publică sunt obligate să sprijine prevenirea și combaterea actelor de vandalism.
- **Protecția vegetației împotriva dăunătorilor (Art. 14):**
 - Se efectuează conform prognozelor și avertizărilor unităților fitosanitare locale.
 - Acțiunile includ metode preventive, biologice și integrate, iar aplicarea substanțelor fitosanitare este strict reglementată.
- **Controlul respectării normelor (Art. 15):**
 - Este realizat de autoritățile publice centrale și locale, precum și de unitățile fitosanitare, pentru a asigura aplicarea corespunzătoare a reglementărilor.
- **Evidența și Organizarea Spațiilor Verzi: Registrele Locale**
 - Legea nr. 24/2007 stabilește responsabilitățile autorităților administrației publice locale privind evidența și gestionarea spațiilor verzi prin intermediul registrelor locale. Aceste registre reprezintă un instrument esențial pentru administrarea rațională și sustenabilă a acestor resurse.
- **Obligațiile Autorităților Locale (Art. 16)**
Crearea și actualizarea registrelor locale:
 - Autoritățile administrației publice locale au obligația să țină evidența detaliată a spațiilor verzi din unitățile administrative pe care le gestionează. Aceste registre trebuie actualizate ori de câte ori intervin modificări semnificative ale suprafețelor sau utilizărilor acestor spații (Art. 16, alin. 1).

Scopul evidenței spațiilor verzi:

- Organizarea registrelor urmărește:
 - Folosirea rațională a spațiilor verzi.
 - Regenerarea eficientă a acestor suprafețe.
 - Protecția durabilă împotriva degradării.

- Monitorizarea calității și cantității spațiilor verzi, printr-un control sistematic al schimbărilor apărute.
- Asigurarea accesului la informații: Datele din registre trebuie să fie clare, actualizate și utilizabile în luarea deciziilor administrative (Art. 16, alin. 2).

Constituirea registrelor:

- Registrele locale sunt realizate pe baza normelor tehnice aprobate prin ordin al ministrului dezvoltării regionale și locuinței, cu avizul ministrului mediului și al ministrului administrației și internelor. Aceste norme trebuie elaborate și publicate într-un termen de un an de la adoptarea lor (Art. 16, alin. 3).
- **Organizarea și Publicitatea Registrelor (Art. 17)**
Responsabilități privind organizarea registrelor:
 - Obligația creării și gestionării registrelor locale revine exclusiv autorităților administrației publice locale, care trebuie să se asigure de completitudinea și corectitudinea datelor înregistrate (Art. 17, alin. 1).

Registrul ca sistem informațional:

- Registrele reprezintă un sistem informațional complet care include:
 - Date tehnice detaliate: Localizare, suprafață, compoziție vegetativă, utilizări și alte caracteristici relevante ale spațiilor verzi.
 - Indicatori de calitate și cantitate: Pentru a permite evaluarea continuă și comparativă a stării spațiilor verzi (Art. 17, alin. 2).

Publicitatea registrelor:

- Registrele locale ale spațiilor verzi trebuie să fie accesibile publicului. Acestea pot fi consultate la sediile autorităților administrației publice locale, oferind astfel transparență și sprijin pentru implicarea comunității în protecția acestor resurse (Art. 17, alin. 3).

Importanța Registrelor Locale

Crearea și gestionarea registrelor locale ale spațiilor verzi reprezintă o măsură strategică pentru:

- Planificarea urbană: Facilitarea dezvoltării sustenabile a localităților prin integrarea spațiilor verzi în structura urbană.

- Protecția mediului: Asigurarea unei gestionări proactive a spațiilor verzi pentru a preveni degradarea acestora.
- Transparența decizională: Oferirea de informații publicului și altor instituții pentru a sprijini inițiativele de protecție a mediului.
- Monitorizarea progresului: Registrele permit evaluarea continuă a modului în care se extind și se îmbunătățesc spațiile verzi.

Prin reglementările prevăzute la Articolele 16 și 17, legea încurajează o administrare responsabilă și transparentă a spațiilor verzi, contribuind astfel la dezvoltarea unui mediu urban sănătos și sustenabil.

- **Protecția Spațiilor Verzi și Schimbarea Destinației (Art. 18)**

Răspunderea pentru reducerea suprafețelor:

- Aceasta revine atât autorităților administrației publice centrale și locale, cât și persoanelor fizice sau juridice care încalcă prevederile legale (Art. 18, alin. 1).

Fonduri pentru protecția spațiilor verzi:

- Autoritățile publice trebuie să prevadă în bugetele proprii resursele necesare pentru întreținerea, regenerarea și protecția acestor spații (Art. 18, alin. 2).

Condiții stricte pentru înstrăinarea terenurilor:

- Orice înstrăinare sau atribuire de terenuri care includ spații verzi se poate face numai în condițiile păstrării destinației de spațiu verde (Art. 18, alin. 3).

Reguli pentru schimbarea destinației:

- Schimbarea destinației terenurilor înregistrate în registrul local al spațiilor verzi este permisă doar pentru lucrări de utilitate publică, în conformitate cu documentațiile de urbanism aprobate (Art. 18, alin. 4).
- În mod normal, este interzisă reducerea suprafețelor sau strămutarea spațiilor verzi, cu excepții pentru proiectele reglementate prin Legea nr. 33/1994 privind exproprierea (Art. 18, alin. 5-6).

Construcții admise pe spațiile verzi:

- Se permit doar amenajări temporare sau care ocupă maximum 10% din suprafața totală, precum alei pietonale, mobilier urban, grupuri sanitare, amenajări sportive și pentru activități culturale (Art. 18, alin. 7).

Reguli pentru pepiniere și sere:

- Pepinierele și serele pot schimba destinația terenurilor doar dacă acestea sunt transformate în alte tipuri de spații verzi (Art. 18, alin. 8).

Limitări pentru terenurile private:

- Terenurile înscrise în categoria curți-construcții nu pot fi declarate spații verzi decât după finalizarea procedurii de expropriere (Art. 18, alin. 9).
- **Finanțarea Administrării Spațiilor Verzi (Art. 19)**
Surse de finanțare publică:
 - Activitățile subordonate autorităților publice locale sunt finanțate din bugetele locale pentru:
 - Regenerare, pază și tratamente fitosanitare (Art. 19, alin. 1, lit. a).
 - Proiectare și cercetare științifică privind protecția spațiilor verzi (Art. 19, alin. 1, lit. b).
 - Investiții capitale și achiziția de terenuri pentru extinderea spațiilor verzi (Art. 19, alin. 1, lit. c-d).

Finanțarea proprietarilor privați:

- Proprietarii de terenuri private sunt responsabili pentru finanțarea întreținerii spațiilor verzi aflate pe proprietățile lor (Art. 19, alin. 2).

Fonduri suplimentare:

- Lucrările de regenerare se pot realiza și prin fonduri alocate conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005 (Art. 19, alin. 3).
- **Sancțiuni pentru Nerespectarea Legii (Art. 20-22)**
Tipuri de răspundere:
 - Încălcarea prevederilor atrage răspunderea civilă, contravențională sau penală, în funcție de gravitatea faptei (Art. 20).

Contravenții:

- Nerespectarea cerințelor privind utilizarea terenurilor cu spații verzi sau deteriorarea acestora constituie contravenții, sancționate conform legislației în vigoare (Art. 21).

Compensarea prejudiciilor:

- Orice prejudicii cauzate spațiilor verzi trebuie recuperate prin hotărâri judecătorești, incluzând cheltuielile pentru reabilitare și ecologizare (Art. 22).

Concluzii

Legea nr. 24/2007 reprezintă un instrument juridic esențial pentru protecția, administrarea și dezvoltarea spațiilor verzi din intravilanul localităților din România. Această legislație subliniază importanța fundamentală a spațiilor verzi ca element-cheie pentru calitatea vieții și sănătatea populației, contribuind semnificativ la reducerea poluării, protecția biodiversității și ameliorarea schimbărilor climatice.

Prin reglementările clare privind clasificarea, administrarea, protecția și finanțarea spațiilor verzi, legea oferă un cadru comprehensiv pentru utilizarea durabilă a acestor resurse vitale. Este evident că succesul aplicării acestor reglementări depinde de colaborarea eficientă dintre autoritățile publice, societatea civilă și cetățeni, fiecare având un rol crucial în păstrarea și îmbunătățirea spațiilor verzi.

- **Importanța Spațiilor Verzi pentru Comunitate**

Spațiile verzi joacă un rol esențial în menținerea echilibrului ecologic și în îmbunătățirea condițiilor de trai din mediul urban. Beneficiile acestora sunt multiple, incluzând:

- Impact ecologic: Contribuie la reducerea nivelului de poluare a aerului și la reglarea temperaturii urbane, oferind un microclimat mai plăcut. De asemenea, spațiile verzi favorizează reînnoirea resurselor naturale și protecția biodiversității.
- Beneficii sociale: Creează spații de recreere și interacțiune socială, contribuind la bunăstarea psihologică și fizică a cetățenilor.
- Valoare estetică: Îmbunătățesc imaginea urbană și sporesc atractivitatea localităților pentru locuitori și turiști.

- **Contribuția Reglementărilor la Protecția și Administrarea Spațiilor Verzi**

Structura legislativă creată prin Legea nr. 24/2007 include măsuri specifice care permit o administrare eficientă și responsabilă. Principalele aspecte relevante sunt:

1. Clasificarea spațiilor verzi: Legea detaliază tipurile de spații verzi și funcțiile acestora, de la parcuri și grădini până la fâșii plantate sau păduri de agrement. Această diversitate permite o utilizare optimă și adaptată nevoilor comunităților locale.
2. Obligațiile persoanelor fizice și juridice: Responsabilitățile clare în ceea ce privește păstrarea curățeniei, protecția vegetației și prevenirea degradării subliniază necesitatea unei implicări active a tuturor actorilor implicați.
3. Administrarea și controlul: Legea instituie un cadru bine definit pentru autoritățile locale, care trebuie să asigure buna gestionare a spațiilor verzi prin registre locale și planuri de acțiune. De asemenea, prevederile legate de finanțarea activităților și sancționarea abaterilor joacă un rol important în aplicarea efectivă a normelor.
4. Protecția și extinderea spațiilor verzi: Interdicția reducerii suprafețelor verzi, excepțiile stricte pentru schimbarea destinației acestora și promovarea regenerării și extinderii sunt esențiale pentru prevenirea pierderii acestor resurse valoroase.

- **Provocări și Perspective**

Cu toate că Legea nr. 24/2007 oferă un cadru legal solid, implementarea sa se confruntă cu diverse provocări, cum ar fi insuficiența fondurilor, lipsa de personal specializat și ritmul rapid al urbanizării. Este necesară o implicare mai mare a comunităților locale, precum și o colaborare interinstituțională mai eficientă pentru a depăși aceste dificultăți.

De asemenea, digitalizarea registrelor locale și utilizarea tehnologiilor moderne pentru monitorizarea și evaluarea spațiilor verzi ar putea îmbunătăți considerabil administrarea acestora. Integrarea soluțiilor de tip GIS și a inteligenței artificiale în planificarea urbană poate contribui la o gestionare mai eficientă a resurselor verzi.

- **Concluzie Finală**

Spațiile verzi reprezintă un patrimoniu natural care trebuie protejat, conservat și dezvoltat pentru generațiile viitoare. Aplicarea strictă a prevederilor legale, alături de implicarea activă a cetățenilor și a autorităților, este esențială pentru a menține un mediu urban sustenabil și o calitate superioară a vieții. Prin colaborare și responsabilitate, comunitățile pot transforma spațiile verzi în resurse de neprețuit pentru un viitor mai curat, mai sănătos și mai armonios.